Kiállitási napló

Három szegedi tárlat

A kettős ünnep alkalmából tárlathármassal lepte meg a képzőművészet szegedi barátait a *Móra Ferenc Múzeum.*

A bemutatásra kiválasztott műtárgyak sora a Horváth Mihály utcai képtár földszintjén *Baranyi Károly* és *Markov Zlata* alkotásaival kezdődik. A két kiállító nemcsak házastársként éli életét, de napjaikat mindketten térplasztikák készítésével töltik. A különbség az, hogy *Baranyi* Károly fémből és — furcsa mód — festett pozdorjalemezből konstruál, Markov *Zlata* pedig kerámiákat szignál a nevével.

Kettős bemutatkozás — a későbbiekben értékelendő művészi teljesítmény mellett — személyes meglepetésként is hat, hiszen Baranyi Károly tulajdonképpen *szegedi:* éveken át élt itt, s Pestet, Párizst megjárva, most legújabb munkáival bizonyítja tehetségét útrabocsátó városa előtt, felesége — akivel már jó ideje Novi Sad-on él —, élet- és művésztársként vállalkozott arra, hogy még emlékezetesebbé tegye férje hazalátogatását.

Ami pedig a kettős bemutató *művészi* értékét illeti, erről csak igen szép jelzők segítségével lehet illendően szólni.

Előbb Baranyi Károly fémés pozdorjalemez-alkotásairól...

E művek lényegét könnyen megfogalmazhatjuk. Rövid szemlélődés után is olyan *ötleteknek* lehet nevezni őket, amelyek kigondolójuk tényleg mesteri kivitelezésében, igazi értékük szerint maximálisan *kiterjesedtek.* „Betöltik önmaguk funkcióját": azaz ötletességükkel *szórakoztatnak,* a felhasznált motívumok gazdagságával a nézőnek könnyű és szép perceket szereznek.

Ötlet, ötlet, ötlet — csak ez jut eszébe a nézelődőnek, meg az, hogy az idős szobrász annyi külföldön eltöltött esztendő után is menynyire megmaradt *magyarnak.* Mert nemcsak juhai rackák, de táncospárja is csárdást táncol — „elrajzoltságában" is micsoda hetyke tartása van ennek a szép kettősnek — s a többi figura is rendre őrzi a szülőföld *népművészetének* elemeit.

Bizonyára nem először s nem is utoljára íródik le az a kívánság, hogy Baranyi Károly mindenkihez szóló *plasztikai poénjei* nagyobb változatban és tartósabb anyagból is elkészüljenek. Óvodák, iskolák kertjének, sokak által látogatott parkoknak mindig megcsodált díszei válhatnának belőlük.

A feleség, Markov Zlata, *szemérmesebb, líraibb* művészalkat. Kerámiafiguráinak dús tömbjei egyszerre mutatják a védekezést és az esettséget. Két padon ülő asszonyalakja — többek között *Belgiumban* aratott nagy sikert ez a figuraketttős —, mind tartásában, mind az arcok megformálásában megejtően idézi fel a lassú biztonsággal múló időt.

Hasonló szemléletet jelez a többi kerámiája is: valamennyi a maga természetes békéjében megháborított, s ezért félő, rettegő, de félve, rettegve is tiltakozó embert mutatja be.

*

A képtár első szintje a pár éve Szegedre költözött *Novák András* újabb önálló tárlatának ad helyet.

Noha mostani jelentkezése szokatlan gyorsasággal követi a Móra Ferenc Múzeum *kupolacsarnokában* megrendezett első önálló kiállítását, újabb gyűjteménye feltétlenül van olyan értékes, hogy a megtisztelő helyet „kiérdemelje".

Ami Novák András tárlatában a legjobb: nem próbál mindenáron újat adni. Bemutatja most is a már korábban látott képei egy részét, s az újabban készülteket is, a „volt" válogatás jó alapjaihoz igazítja.

Így aztán a festő mostani világa teljesebb világ; Novák András festészetének birodalma most még pontosabb részletekkel rajzolódik elénk.

Hogy mit s miképpen fest Novák András?

Igazat szólunk talán, ha rámondjuk: ő most Szegeden — s nemcsak Szegeden — a *hangulatfestő.* Tábláin ugyanis sorra hangulatok tűnnek elő: emlékei inkább szordínós színekben, mint kidolgozott formákban megidézett „egyszer volt" pillanatoknak. S ahogy annak lennie kell, csendes őszt idéz, vagy egy régi barát félig elmosódott arcát vetíti elénk egy-egy képe.

Ezek a félig elmosódott arcok...

Bizony, hosszabb elemzést érdemelne Novák András a *portréfestő.* Egy-egy éles ecsetrántása, egy csendesen harmonizáló színnyalábja ugyanis majd mindig iskolapéldáját adja a lényeglátató *jellemzésnek.* Különösen szép az a néhány varkocsos leányfeje, amely egyszerre személyhez kapcsolható portré, meg a fiúkban, fiakban fel-feltűnő „az a lány".

*

Takács Győző fiatal s Makón élő festő képei foglalják el a képtár legfelsőbb szintjét.

Az ő munkásságáról még nemigen szólhattunk ezeken a hasábokon, s most, hogy önálló kiállítása alkalmával szólhatunk, nem éppen a dicsérgetésre nyílik alkalom.

A legfelsőbb emelet „gazdája" ugyanis a legnagyobb jóindulattal sem nevezhető önálló világú, erős karakterű művésznek. Meg-megállva képei előtt, előbb egy jellegzetes *Hézső* Ferenc-motívumot fedezhettünk fel, majd pedig *Fodor* József sajátos, „megzengető" festésmódja tűnik a látogató szemébe. Amit tehát ő művel, nem más, mint valami *Alföld-eklektika:* együvé szerkesztése a már bevált és elfogadott motívumoknak.

Néhány képe üt csak el a sok, utánzatnak tűnő munkától: így a *Karosszék* meg a *Tulipános láda,* amely erős és kontrasztos színeivel a festő „mássá levésének" reményét kelti fel a látogatóban.

Akácz László

Síremlék dr. Tari Jánosnak

Egy esztendővel ezelőtt halt meg *dr. Tari* János, a Szegedi Szabadtéri Játékok igazgatója. Az évforduló alkalmából tegnap, kedden délután a Belvárosi temetőben *felavatták* a felszabadulás utáni szabadtéri első igazgatójának síremlékét. Az avatáson részt vett *Sipos* Géza, a városi pártbizottság első titkára, *dr. Biczó* György, a városi tanács vb-elnöke, dr. Tari János családjának tagjai és a szabadtéri igazgatóság munkatársai.

Avatóbeszédet *Papp* Gyula, a városi tanács vb-elnökhelyettese, a fesztiválintéző bizottság elnöke mondott, majd a szabadtéri igazgatóság képviseletében *Horváth* Mihály igazgatóhelyettes koszorút helyezett el a síremléken, *Lantos* Györgyi alkotásán. A síremlék annak a pályázatnak díjnyertes munkája, amelyet a Tömörkény gimnázium és művészeti szakközépiskola szobrásznövendékei között a városi tanács és a szabadtéri igazgatóság hirdetett meg.

Nagy részvéttel eltemették Somló Istvánt

A családtagok, barátok, pályatársak és tisztelők mély részvéttel búcsúztatták kedden a Farkasréti temetőben az élete 69. évében elhunyt Somló István Kossuth-díjas színművészt, a Magyar Népköztársaság kiváló művészét, a Vígszínház nyugalmazott igazgatóját.

Ungvári László, Kossuth-díjas, érdemes művész, a Művészeti Dolgozók Szakszervezete és a Magyar Színházművészeti Szövetség nevében méltatta Somló István művészetét. Végül *Pethes* Sándor érdemes művész tolmácsolta a pályatársak utolsó üzenetét. (MTI)

Meghosszabbították

A közlekedés- és postaügyi miniszter napokban megjelent utasítása értelmében továbbra is magas kocsiálláspénzt, fekbért és bírságot kell fizetni a vasúti vagonokat későn kirakó vállalatoknak.

Szabó Endre gyüjteménye

A hódmezővásárhelyi *Tornyai János Múzeumban* az elmúlt vasárnap nyílt meg *Szabó* Endre újságíró, a *Csongrád megyei Hírlap* főszerkesztő-helyettesének képzőművészeti gyűjteményéből rendezett kiállítás. Az értékes, és mintegy 180 alkotást felvonultató kollekció neves festők, szobrászok, grafikusok alkotásait tartalmazza. Így többek között *Almási* Gyula Béla, *Endre* Béla, *Kohán* György, *Medgyessy* Ferenc, *Tornyai* János alkotásait tekinthetik meg az érdeklődők. Érdekessége a bemutatónak, hogy azon *szegedi* művészek munkái is láthatók: *Dér* István, *Erdélyi* Mihály, *Fontos* Sándor és *Szűcs* Árpád képei az értékes gyűjteményben is rangos alkotásoknak tűnnek.

Házgyárat avattak Debrecenben

Kedden átadták rendeltetésének Debrecen új ipari létesítményét, a lakásépítkezéseket jelentősen meggyorsító házgyárat. Az avatáson részt vett *Kállai* Gyula, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, az országgyűlés elnöke, Debrecen 4. számú választókerületének képviselőjelöltje. *Bondor* József építésügyi és városfejlesztési miniszter.

Bondor József avatóbeszédében hangsúlyozta, hogy a tizenöt éves lakásfejlesztési terv megvalósítása, az egymillió lakás felépítése csak korszerű, iparosított módszerrel lehetséges. Ezt szolgálja a hazai házgyárhálózat kiépítése. Ezek teszik lehetővé, hogy a tervidőszak végétől évente 90—95 ezer lakás készüljön el. A hazai házgyárhálózatba illeszkedő új debreceni üzem építése 1968 augusztusában kezdődött. (MTI)

Bronztábla a tiszai árszintnek

A hidrológiai társaság munkájáról

Az MTESZ Csongrád megyei szervezetének elnöksége ma, szerdán délután ülést tart, amelyen meghallgatják a Magyar Hidrológiai Társaság szegedi csoportjának kétesztendős munkájáról szóló és azt értékelő beszámolót. A csoport tevékenysége igen sokrétű: ankétok, előadások, kiállítások, filmvetítések mellett a hidrológia területén dolgozó szakemberek jelentős segítséget nyújtottak Szeged és Csongrád megye, valamint egész Dél-Magyarország hidrológiai, hidraulikai kérdéseinek megoldásában.

Programjukban kiemelkedett a két évvel ezelőtt megtartott vízminőség-védelmi napok, melynek során kiállítást is rendeztek és szemléltetőeszközökkel mutatták be a vizek védelmével kapcsolatos teendőket és a vizek szennyezésével kapcsolatos veszélyeket. 1969-ben országos érdeklődést kiváltó emlékülésen foglalkoztak a hajdani nagy szegedi árvíz történetével. Elhatározta a társaság szegedi csoportja, hogy ebben az esztendőben bronztáblával jelölik meg az 1970-es magas tiszai vízállás szintjét a múzeum, illetve a tanácsháza falán. Az MTESZ elnöksége köszönetét fejezi ki a hidrológiai társaság szegedi csoportjának eredményes munkásságáért.

Húsvéti képernyő

Jóstehetség és különösebb statisztikai mutatók nélkül fölbecsülhető, húsvétkor iszik a magyar. Bort, sört, hosszút, rövidet; nem válogat. Szombaton megveszi, vasárnap megkóstolja, hétfőn megissza. A főtt tojások, tormás sonkák felszelt kilóiról nem is beszélve. Ehhez az eszem-iszom hangulathoz igazodott a húsvéti képernyő, szombatra még úgy-ahogy számolt a fehér asztalok mellett ünneplők figyelmével, a másik két teljes adásnapra viszont már csínján bánt velük. Amihez megkülönböztetett figyelmet szánt — a rövidebb lélegzetű műsorokat leszámítva — késő estére tervezte, kihozva a főműsoridőből. Így *Krammer* Józsi bácsi életregénye *(Mérleg)* érdekes, oldott hangvételű, songos feldolgozásban sajna csak pislogó szemmel volt követhető, de a moziélmény után sem vesztett hatásából *Antonioni* berlini nagydíjas filmje, *Az éjszaka.*

Ottmaradt viszont főműsorban többek között egy tévésített Ránki-operett *(Hölgyválasz),* a *Forsyte Saga* 14. epizódja és a *Kicsoda-Micsoda?* — sovány vigaszdíjnak. A csonkaréti ribilliót jóízűen mulattató, pazar színészi produkciók (mint *Fónay* Mártáé, *Bodrogi* Gyuláé, *Kazalé, Kibédyé*) még eladták valahogy, s a Forsyte-sorozatról is mármár tudomásul vesszük, ez van, ezt kell szeretni — hanem a barkochbázókhoz asszisztáló felduzzasztott szobastábnak többet boszszankodik, mint szórakozik a néző. Tudomásul lehetne venni, hogy erről a másképpen ügyes televíziós ötletről felesleges több bőrt lehúzni, mint amennyi rajta van: feszültségét, a játékosra hangolódó néző figyelmét felszínes és teljesen amatőr módszerekkel váltják aprópénzre. Nincs komolysága, tartása, hovatovább hitele sem a játéknak. Még érdemes lenne visszaszerezni.

N. L.

A DM DÉLMAGYARORSZÁG POSTALÁDÁJA

Vidék — az vidék

Kéry Zoltán nyugdíjas tanár levelében egy Jaffa-üvegről származó címkét találtunk, s ahogy ő is jelzi: valóban meglepő fölirattal. Olyannal, amelyből mindenki megtudhatja, hogy a Fővárosi Ásványvíz- és Jégipari Vállalat ezt a szénsavas üdítőt Budapesten 2,50-ért, vidéken 2,60-ért árusítja. Elgondolkodtató — közli olvasónk —, hogy ez még másnak tán nem is jutott eszébe, mert akkor a szegedi paprikát Budapesten valamivel drágábban adhatnák. Sőt, azért vidék és vidék között is van különbség: bizonyára megérné a vállalatnak, ha üdítőjét a fővároshoz közel eső helységekben olcsóbban — mondjuk 2,55-ért —, a távolibbakban drágábban — mondjuk 2,63-ért adná el. Lehet, hogy meg fogjuk érni azt az időt, amikor nemcsak a vidékiséget számolják fel szegény Jaffának, hanem azt is, hogy meleg vagy hideg, zavaros vagy tiszta?

Így intézzük mi!

Ismerik ugye *Karinthy* Frigyes csodálatos paródiáit: *Így írunk mi?* Ezért merjük közreadni a kissé megváltozott címmel a Volán levelét, amelyet egy panaszosunknak írt, vagyis: így intézkedik a Volán. S hogy senki se sértődhessen meg, ezúttal eltekintünk a nevek, rendszámok, járatok ismertetésétől.

Az eset úgy esett, hogy egy olvasónk egy nap egy bizonyos buszon utazott, s igencsak sérelmesnek vette, hogy egy jegykezelő elvette ugyan tőle a felnőtt és gyerekjegy árát, de csak felnőttjegyet adott, sőt a visszajáró 80 fillérrel is adós maradt. Viszont mosolygott, és közölte, hogy ekkora gyereknek úgysem kell jegy.

Utólag ezt kivizsgálni nemigen lehet. Mi átküldtük a levelet mégis — hátha valamire felhívhatjuk a Volán figyelmét — az illetékesekhez. Akik ahelyett, hogy udvariasan elnézést kértek volna, közölve, hogy — mivel a jegykezelő nem emlékszik az esetre — nem tudják már az esetet rekonstruálni — szóval, ehelyett közlik a megvádolt öntudatos válaszát, s azt, hogy a panaszos szíveskedjék szembesítésre megjelenni a Marx téri állomáson. S kommentár nélkül az utolsó mondat: „Amennyiben a szembesítés alkalmával kiderül, hogy a jegykezelő helytelenül járt el, úgy fog kapni egy 3,80 Ft-os gyerekjegyet és a visszajáró 0,80 Ft-ot."

Kérdésünk: ha már nem lehet az ilyesmit kivizsgálni, nem lehetne körültekintőbben válaszolni?

Hajnali rakéták

Dokumentum értékű közvetítésekből, vagy éppen fantasztikus tévéfilmből jól ismert zaj már: indul a rakéta. Még szelíddé halkítva is erős a hangja, sokáig cseng az ember fülében. De legalább délután vagy este. Az a szegedi rakéta, amelyről *Farkas* Mihály (Partizán utca 3.) ír, rendszerint hajnalban borzolja fel az idegeket az egyébként is hepehupás utcában: a tejüzem 100 éves „traktora". Akkor aztán mindenki tudja, hogy már nem kell sokáig várni, nemsokára a Magyar Rádió is megkezdi adását.

Hétalvók számára — ahogy olvasónk közli — ez a jármű az ébresztőórát is helyettesíti: üveg csörög, motor hörög. Hé, ébredjetek most fel, a tejes jött hozzátok el! Már csak egy reklám hiányzik mindehhez a kocsi oldalára: — amely természetesen nem az egyetlen hajnali rakéta Szegeden —: Igyon tejet! Felfrissíti!

Angolnavadászat

Hétfőn reggel megnyitották, s tíz napig nyitva tartják a Balaton vízszintjét szabályozó Sió-zsilipeket. A Balatoni Halászati Vállalat szakemberei a zsilipeknél üzembe helyezték az angolnacsapdákat, s ezekből már kedden reggel mintegy 600 kiló angolnát emeltek szárazra. Az angolnavadászattal egyidejűleg kezdődött meg a tó halállományának gyarapítása is.